

Byzantium, Pliska, and the Balkan

Urbanizace:

- erba, O.: Databázové systémy GIS, Plzeň 2003-2004;
<http://gis.zcu.cz/studium/dbg2/Materialy/html/index.html>
- Horská, P. a Maur, E. a Musil, J. 2002: Zrod velkomsta. Praha.
- Christaller, W. 1933: Die zentralen Orte in Süddeutschland. Eine ökonomisch-geographische Untersuchung über die Gesetzmäßigkeiten der Verbreitung und Entwicklung der Siedlungen mit städtischen Funktionen, Darmstadt.
- Johnston, R.J., Gregory, D., Pratt, G, Watts, M. 2000: The Dictionary of Human Geography, Oxford.
- Loch, A. 1938: The Nature of Economic Regions, Southern Economic Journal, Vol. 5, No. 1, July 1938, 71-78.
- Tomon, M., 2006: Teoretické předstupy ke studiu urbanizace. Bakalářská práce, UK Praha
<http://www.wiebel.de/pdf/christaller.pdf>;
http://de.wikipedia.org/wiki/System_der_zentralen_Orte

Pravěk

Frankel, D. a Webb, J. M. 2006: Neighbours: negotiating space in a prehistoric village: *Antiquity* 80, 287-302.

- Krause, D. (ed.) 2008: Frühe Zentralisierungs- und Urbanisierungsprozesse - Zur Genese und Entwicklung frühkeltischer Fürstensitze. Kolloquium des DFG-Schwerpunktprogramms 1171 in Blaubeuren, 9.-11. Oktober 2006 Herausgeber: Regierungspräsidium Stuttgart.
- Sala, M. 2011: Oppida a urbanizační procesy ve střední Evropě, *Archeologické rozhledy* LXIII, 23-64.

Starověké město

Benevolo, L: 2000: Die Geschichte der Stadt, 8.vyd. , Frankfurt-New York.

- Barker, G. a Rasmusen, T. 2005: Etruskové. Praha.
- Cahill, N. 2002: Household and City Organization at Olynthus. Yale University Press.
- Dufková, M. 2003: Landschaft und landwirtschaftliches Hinterland griechischer Städte, in: Stadt und Landschaft in der Antike, *Anodos-Supplementum* 3, Trnava, 35-63.
- Fritz, V. 1990: Die Stadt im alten Israel, München.
- Glassner, J.J. 2002: Mezopotámie, 34. století př. n.l. až 539 př. n.l., Praha.**
- Forschungen in Aquincum 1969-2002, ed. S. Bodó, Budapest 2003.
- Humer, F 2003: Das römische Stadtviertel im Freilichtmuseum Petronell. Wien.**
- Oliva, P. 1959: Pannonie a poátky krize římského imperia, Praha.**
- Peroutka, E. 1916: Ústavy států českých, Praha.
- Planitz, H. 1965: Deutsche Stadt des Mittelalters, Graz a Köln.

Prosecký, J. a kol. 1999: Encyklopedie starov kého P edního východu, Praha.

Ranieri, M. O. 2005: Pompeje, Praha.

Sergejenskóvá, M. 1972: Pompeje, Praha.

Wilkinson, P. 2004: Pompeje, poslední den. Praha.

Stadt und Umland. Neue Ergebnisse der archäologischen Bau-und Siedlungsforschung, Mainz am Rhein 1999. (zde zvl. Ulriek Wulof, Vom Herrensitz zur Akropole- zur Stadtentwicklung von Pergamon, s. 33ó62.

Trigger, B.G., O ´Connor, D., Lloyd, A. B. a kol. 2005: Starov ký Egypt. D jiny spole nosti, Praha.

Wacher, J. 1995: Towns of Roman Britain, London ó New York.

The late Roman city. The international conference Veliko Turnovo 26-30 July 2000, Sofia 2002.

Vittingen, F 1975: Zur Verfassung der spätantiken "Stadt", in: Studien zu Anfängen des europäischen Städtewesens, Sigmaringen, 11ó39.

Raná m sta západní a severní Evropy

Benevolo,L: 2000: Die Geschichte der Stadt, 8.vyd. , Frankfurt-New York.

Callmer, J. 2007: Urbanisation in Northern and Eastern Europe ca AD 700ó1100.

In: Henning, J. (ed.), Post Roman towns, Trade and settlement in Europe and Byzantium 1. The Heirs of the Roman West, Berlin ó New York, 233ó270.

Czaja, R. ó Nawrolska, G. ó Rebkowski, M. ó Tandecki, J. 2004: Archaeologie et historia urbana. Pamieci Tadeusza Nawrolskiego, Elbl g.

Campbell, J. G., Batey, C., Clarke, H., Plage, R. I., Price, N.S. 1998: Sv t Viking , Praha.

Donat, P. 1996: Gebesee bei Erfurt. Grabung 1985 ó 1993, erste Ergebnisse und Probleme der Auswertung, in: . Sta a -L. Polá ek (ed.), Frühmittelalterliche Machtzentren in Mitteleuropa, mehrjährige Grabungen und ihre Auswertung, Internationale Tagungen in Mikul ice III, Brno, 111 ó 126

Europas Mitte um 1000. Beiträge zur Geschichte, Kunst und Archäologie 1-3, Stuttgart 2000.

(eská mutace St ed Evropy okolo roku 1000,svazek esejí 1,2, katalog, Praha 2002.

Frühgeschichte der europäischen Stadt, vyd. H .J. Brachmann, J. Herrmann, Berlin 1991.

Haithabu und die frühe Stadtentwicklung im nördlichen Europa, vyd. K. Brandt, M. Müller-Wille, Neumünster 2001.

Henning, J. (ed.), 2007: Post-Roman Towns, Trade and Settlement in Europe and Byzantium. Vol. 1. The Heirs of the Roman West. Vol. 2. Byzantium, Pliska, and the Balkan. Millennium-Studien, 5/1,2. Berlin/New York.

Hodges, R 1989: The Anglo-Saxon Achievement. Ithaca, New York

Hodges, R 2000: Towns and Trade in the Age of Charlemagne, London.

Hull, R. 1994: Viking Age York, York.

Kirilov, Tschavdar 2006: Die Stadt des Frühmittelalters in Ost und West. Bonn.

Lexikon des Mittelalters, München 2002.

Mo dziuch, S. 1993: Lokalne o rodki wladzy pa stwowej w XI-XII wieku w Europie rodkowo-Wschodniej, Spotkania Bytomskie 1. Wrocław.

Mo dziuch, S. 1990: Organizacja gospodarcza pa stwa piastowskiego na l sku. Studium archeologiczne, Wrocław-Warszawa-Kraków.

Piekalski, J. 1999: Od Kolonii do Krakowa, Przemiana topografii wcze nych miast, . Wrocław.

Planitz, H. 1965: Die deutsche Stadt des Mittelalters, Graz ó Köln.

Porsche, M. 2000: Stadtmauer und Stadtentstehung, Hertingen.

Stephan, H.G. 1995: Zur Siedlungs- und Baugeschichte von Corvey ó vornehmlich im frühen und hohen Mittelalter, Archaeologia historica 20, 447ó467.

Strahm, H. Area in den Städten, Schweizer Beiträge zur allgemeiner Geschichte 3, 1945, 22 - 61.

Witschell, Ch. 2001: Rom und Städte Italiens in Spätantike und Frühmittelalter, Bonner Jahrbücher 21, 113ó162.

Zimmermann W.H. 1998: Pfosten, Ständer und Schwelle und der Übergang vom Pfosten- zum Ständerbau. Eine Studie zu Innovation und Beharrung im Hausbau. Probleme der Küstenforschung im südlichen Nordseegebiet, Bd. 25, Oldenburg, 9ó241. Zwischen Römersiedlung und mittelalterlicher Stadt, Beiträge zur Mittelalterarchäologie in Österreich 17, 2001.

Raná m sta st ední a východní Evropy (mimo ná-e území)

Brachmann, J. (ed.) 1995: Burg-Burgstadt-Stadt. Zur Genese mittelalterlicher nichtagrarischer Zentren in Ostmitteleuropa. Berlin.

Brachmann, J. ó Herrmann, J. (ed.) 1991: Frühgeschichte der europäischen Stadt, Berlin.

Buczek, K. 1964: Targi i miasta na prawie polskim (okres wczesno redniowieczny), Kraków.
Donat, P. 1984: Mecklenburg, die Hauptburg der Obodriten, Berlin.

Fügedi, E. 1969: Die Entstehung des Städtewesens in Ungarn, Alba Regia 10, 101ó108.

Dworaczyk, M., Kowalska, A. B., Rulewicz, M. 2003: Szczecin we wcze nym redniowieczu.
Wschodna cze suburbium, Szczecin.

Europas Mitte Um 1000. Beiträge zur Geschichte, Kunst und Archäologie 1-3, Stuttgart 2000.
(eská mutace St ed Evropy okolo roku 1000,svazek esejí 1,2, katalog, Praha 2002.

Gerewich, L. (ed.) 1990: Towns in medieval Hungary, Budapest.

Hennig, J.-Ruttikay, A. (red.) 1998: Frühmittelalterlicher Burgenbau in Mittel-und Osteuropa, Bonn.

Hensel, W.1967: Anfänge der Städte bei der Ost- und Westslawen, Bautzen.

Herrmann, J (ed.) 1967(1985): Die Slawen in Deutschland, Berlin .

Ho—o, J. óLesák, B. 2001: Archeologický výskum horizontu 12. afl 13. storo ia v historickom jadre Bratislavy, Archaeologia historica 26, 241ó256.

Charvát, P. 1998: Dálkový obchod v ran st edov ké Evrop (7. ó 10. století), Brno.

Kol in, B. A ó Janin, V.V. 1982: Novgorodskij sbornik, 50 let raskopok Novgoroda, Moskva.
Kurnatowska, Z. (red.) 2001: Gniezno w wietle ostatnich bada archaeologicznych. Nowe akty, nowe interpretacje, Pozna .

Leciejewicz, L. 1968: Miasta Slowian pólnocnopolabskich, Wrocaw ó Warszawa ó Kraków.

Leciejewicz, L. (ed.) 1991: Miasto zachodnioslowianskie w XI-XII wieku. Spolecze stwo-kultura. Wrocaw ó Warszawa ó Kraków.

Lexikon des Mittelalters, München 2002.

Müller-Wille, M. ó Janin, V. J. ó Nosov, E.N. ó Rybina, E.A. ó Radtke Ch. 2001: Novgorod. Das mittelalterliche Zentrum und sein Umland im Norden Russlands. Studien zur Siedlungsgeschichte und Archäologie der Ostseegebiete I, vyd., Neumünster.

Piekalski, J. 1999: Od Kolonii do Krakowa, Przemiana topografii wcze nych miast. Wrocaw.

Byzanc

Laiou, A. E.ó Morrisson, C. 2007: The Byzantine Economy. Cambridge.

Daim und Jörg Drauschke (ed.), 2010: Byzanz, Das Römerreich im Mittelalter, Mainz

T. 2/1,2. Schauplätze, zde stati: T.2.2.Strube, Ch., Al Andarin, das antike Androna, s. 211 ó 243; Muindrell Mango, M.: Androna in Syria: Questions of environment and economy, s.245ó 290; Ajbabin, A: Das frühbyzantinische Chersonesos/Cherson, s. 397ó 423
Rabinowitz, A.-Sedikova, L.-Henneberg, R., Daily Life in a provincial Late Byzantine City. Recent Multidisciplinary research in the South region of Tauric Chersonesos (Cherson), s. 425ó478.

eské zem

Barto-ková, A, 1995: Die Knochen-und Geweihindustrie aus der Vorburg des frühmittelalterlichen Bude ó Lage Na ka-n , Památky archeologické LXXXVI, 21 ó 62.

- 1996: Archäologische Ausgrabungen in Bude und ihre Auswertung, in: Sta a, . ó Polá ek, L. (eds.), Frühmittelalterliche Machtzentren in Mitteleuropa-mehrjährige Grabungen und ihre Auswertung, Internationale Tagungen in Mikul ice III, Brno, 173ó188.

Bláha, J. 2000: Topografie a otázka kontinuity ran st edov kého úst edí v Olomouci, in: P emyslovský stát kolem roku 1000, na pam kníflete Boleslava II. (+ 7.února 999), Praha,179ó196.

ó 2001: Archeologické poznatky k vývoji a významu Olomouce v období Velkomoravské í-e, in: Galu-ka, L. ó Kou il, P. ó M ínský, Z. (eds.), Velká Morava mezi Východem a Západem. Spisy Archeologického ústavu AV R Brno 17, 41ó68. Brno.

-2003 : K ran st edov ké topografii Olomouce se zvlá-tním z etelem k oblasti tzv. P edhradí - In: Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas Philosophica, Historica 31/2002, Sb. prací historických XIX, 13ó28.

Bohá ová, I. (ed.), 2003: Stará Boleslav, P emyslovský hrad v raném st edov ku, Mediaevalia archaeologica 5, Praha.

Bohá ová, I. 2006: Stav a perspektivy výzkumu ran st edov kých sídelních aglomerací v echách a na Morav . Bohá ová, Ivana. Archeologické rozhledy. 58, . 4, (2006,) s. 619ó 622.

Bohá ová, I. 2009: Prafský hrad a Malá Strana v raném st edov ku a problém synchronizace jejich vývoje. In: Mo dzioch, S. (ed.) Stare i nowe w redniowieczu. Pomi dzy innowacj a tradycj Wrocław, 71ó98.

Bohá ová, Ivana 2013: Po átky budování p emyslovského státu a jeho centra - synchronizace výpov dí archeologických pramen a její interpretace. Ivana Bohá ová. In: Archaeologia historica 38/1, 7ó25.

Borkovský, I., 1948: Poh ebi-t obchodník z doby kníflecí v Praze I, Slavia Antiqua I, 460ó 484.

ech, P. 2000: Mocenský vývoj v severozápadních echách do po átku 11. století, in: P emyslovský stát kolem roku 1000, na pam kníflete Boleslava II. (+ 7.února 999), Praha, 155 ó173.

ech, P. 2008: Frühmittelalterliche pyrotechnische Produktionsanlagen im Suburbium der Agglomeration von fiatec (Saaz) und die Chronologie der jung- und spätburgwallzeitlichen Keramik. In: Polá ek, L. (ed.) "Burg ó Vorburg ó Suburbium. Zur Problematik der Nebenareale frühmittelalterlicher Zentren", Internationale Tagungen in Mikul ice VII, Brno, 916102.

ó Siedlungsagglomeration von Saaz/fiatec. Frühmittelalterliche Kirchen als archäologische und historische Quelle, Internationale Tagungen in Mikul ice VIII, Brno, 2756288.

- 2001: Ran st edov ké fortifikace na jifním okraji pražského levob efního podhradí, Pražský hrad a Malá Strana, *Mediaevalia archaeologica* 3, 296135.

ó 2008c: Souhrn sou asného stavu poznání fiatece v raném st edov ku, *Archeologické rozhledy* 60, 2008/1, 36660.

iháková, J. 2004: Archeologický výzkum historického jádra Prahy ó strategie a dilema. *Forum urbes mediii aevi I*, 19627.

iháková, J. ó Dragoun, Z. ó Podliska, J. 2000: Pražská sídelní aglomerace v 10. a 11. století, in: Polanský, L. ó Sláma, J. ó T e-tík, D. (eds.), *P emyslovský stát kolem roku 1000, na pam kníflete Boleslava II. (+ 7.února 999)*, Praha, 1276146.

iháková, J. ó Havrda, J. 2008: Malá Strana v raném st edov ku. Stav výzkumu a rekapitulace poznání. *Archeologické rozhledy* 60, 1876228.

tverák, V. - Lutovský, M., Slabina, M., Smejtek, L. 2003: *Encyklopedie hradi- v echách*, Praha.

ifmá , M. 2004: *Encyklopedie hradi- na Morav a ve Slezsku*, Praha.

Dolefel, J 2000: K m stskému z ízení na st edov kém Brn nsku do roku 1411, *Mediaevalia archaeologica* II, 1596259.

Dostál, B. 1975: *B eclav-Pohansko IV. Velkomoravský velmofský dvorec*. Brno.

Dostál, B. 1984: Slovanské emeslo na jifní Morav do po átku 10. století, *Mikulovská symposia* 13/1983, Brno, 13626.

- 1993: Velkomoravský emeslnický areál v B eclavi- Pohansku, *Jifní Morava* 29, sv. 32, 31653.

Dragoun, Z. 2002: K otázce tzv. poh ebi-t cizích kupc v Bartolom jské ulici na Starém M st pražském , in: *Civitas et villa. Miasto i wie w redniowiecznej Europie rodkowej*, Wrocław ó Praha, 2356240.

Dresler, P. ó Machá ek, J. 2008: Hospodá ské zázemí ran st edov kého centra na Pohansku u B eclavi. In: *Po íta ová podpora v archeologii 2*. Brno ó Praha ó Plze .

Dresler, P. ó Machá ek, J. 2008: The hinterland of an Early Mediaeval centre at Pohansko near B eclav. In: Polá ek, L. (ed.), *Das wirtschaftliche Hinterland der frühmittelalterlichen Zentren*. Brno, 3136325.

Dresler, P., ó Machá ek, J. ó P ichystalová, R. 2008: Die Vorburgen des frühmittelalterlichen Zentralortes in Pohansko bei B eclav. In: Bohá ová, I. ó Polá ek, L. (eds.) *Burg ó Vorburg ó Suburbium: zur Problematik der Nebenareale frühmittelalterlicher Zentren*. Brno, 2296270.

Dresler, P. a Macháček, J. 2009: Břeclav-Pohansko: Stav zpracování výzkumu v edhradí.
In: Archeologie doby hradištní v české a Slovenské republice. Brno, 54661.

Frolík, J. a Klápěť, J. Praha a Pražský hrad v 11. a 12. století, in: Miasto zachodniosłowiańskie w XI-XII wieku, Spoleczeństwo, kultura, Wrocław ss.1036118.

Galuška, L. 1989: Výrobní areál velkomoravských klenotníků ze Starého Města u Uherského Hradištní, Památky archeologické LXXX, 4056454.

1992: Dvě velkomoravské kovárny s depoty ze Starého Města, časopis Moravského muzea VS u LXXVII, 1236161.

- 1996: The Question of Evaluating and the Present Level of Knowledge about the Great Moravian Agglomeration of Staré Město u Uherského Hradištní, in: Staš, J. a Poláček (ed.) (ed.) Frühmittelalterliche Machtzentren in Mitteleuropa-mehrjährige Grabungen und ihre Auswertung, Internationale Tagungen in Mikulčice III, Brno, 1896198.

2001: Staroměstsko-uherskohradištní aglomerace a vývoj osídlení a přírodních podmínky v 6. a 10. století, in: Galuška, L. a Kouřil, P. a Mělnický, Z. (eds.), Velká Morava mezi východem a západem, Brno, 1236137.

- 2004: Slované, doteky předků, Brno.

Galuška, L. a Poláček, L. 2006: Církevní architektura v centrální oblasti velkomoravského státu, in: Sommer, P. (ed.), české země v raném středověku, Praha, 926153.

Havrda, J. a Podliska, J. a Zavel, J. 2001: Surovinové zdroje, výroba a zpracování železa (historie, současný stav a další perspektivy bádání), Archeologické rozhledy 53, 906143.

Himmelová, Z. a Mělnický, Z. 1987: Objekt s doklady výroby a distribuce perkařských výrobků na hradisku šVysoká zahrada u Dolních Věstonic (okr. Břeclav), in: Zkoumání výrobních objektů a technologií archeologickými metodami, Brno, 1296134.

Hladík, M. a Mazuch, M. a Poláček, L. 2008: Das Suburbium des Burgwalls von Mikulčice und seine Bedeutung in der Struktur des Siedlungskomplexes. In: Boháňová, I. a Poláček, L. (eds.), Burg u Vorburg u Suburbium. Zur Problematik der Nebenareale frühmittelalterlicher Zentren. Internationale Tagungen in Mikulčice VII, 1796212. Brno.

Hladík, M. a Mazuch, M. 2010: Problém interpretace vzájemného vztahu sídelních a pohřebních komponent v prostoru mikulčické raně středověké aglomerace, Přehled výzkumu V 51, 2546264.

Hrdlička, L. 1983: Strategie a taktika současného archeologického výzkumu v historickém jádru Prahy. Archeologické rozhledy 35, 6096638.

- Hrdlička, L.: 2000: Centrum raně středověké Prahy. In: Wachowski, K. (ed.) *ředniowieczny i sk i Czechy. Centrum ředniowiecznego miasta. Wrocław a Europa rodnkova, Wrocław,, 1916214.*
- Huml, V. a Dragoun, Z. a Nový, R.: 1990-1991: Der archäologische Beitrag zur Problematik der Entwicklung Prags in der Zeit vom 9. bis zur Mitte des 13. Jahrhunderts und die Erfassung der Ergebnisse der historisch-archäologischen Erforschung Prags, *Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters* 18/19, 33669.
- Kalhous, D.: 2008: Suburbium als Phänomen der frühmittelalterlichen Schriftquellen, in: Poláček, L. (ed.), *Internationale Tagungen in Mikulčicích VII*, Brno, 19626.
- Klanica, Z.: 1974: *Práce klenotník na slovanských hradištích*, Studie AÚ SAV v Brně II/6, Praha.
- Klápatý, J.: 2005: *Proměny českých zemí ve středověku*, Praha.
- Klíma, B.: 1985: Velkomoravská kovárna na podhradí v Mikulčicích, *Památky archeologické* 76, 4286455.
- Koller, H.: 1995: Die Raffelstettener Zollordnung und die mährischen Zentren. In: Brachmann, H. a J. (ed.), *Burg, Burgstadt, Stadt. Zur Genese mittelalterlicher nichtagrarischer Zentren in Ostmitteleuropa*, Berlin, 2836295.
- Kotyza, O. a Smetana, J. a Tomas, J. (edd.): 1997: *Dějiny města Litoměřic. Litoměřice*.
- Lutovský, M.: 2001: *Encyklopedie slovanské archeologie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, Praha.
- Macháček, J.: 2001: Pohansko bei B eclairv a ein bedeutendes Zentrum Gossmährens, in: Galuška, L. et al. (ed.), *Velká Morava mezi Východem a Západem. Spisy Archeologického ústavu AV ě R Brno* 17, 2756290.
- Macháček, J.: 2010: The Rise of Medieval Towns and States in East Central Europe: Early Medieval Centres as Social and Economic Systems . (East Central and Eastern Europe in the Middle Ages, 45061450, 10.) Leiden and Boston.**
- Macháček, J.- Wihoda, M.: 2013: Dolní Podyjí mezi Velkou a p emyslovskou Moravou. Archeologicko-historická interpretace výsledk ě interdisciplinárního výzkumu z let 2007 a 2012. Archeologické rozhledy LXX, 8786894.**
- Mazuch, M.: 2012: Výzkumy severního podhradí hradišt ě Mikulčic-Valy: k otázce násilného zániku velkomoravských mocenských center na počátku 10. věku. In: Doležel, J. a Wihoda, M. (eds.): *Mezi raným a vrcholným středověkem. Pavlu Kouřilovi k 60. narozeninám přátelé, kolegové, fláci*, Brno, 1376160.
- Měnský, Z.: 1981: Přehled dosavadního stavu výzkumu fortifikací 11. a po počátku 16. století na Moravě a ve Slezsku (hradiska a hrady), *Archaeologia historica* 6, 1476197.
- 1983: K problematice archeologického výzkumu emesné výroby 10. a první poloviny 16. století na Moravě a ve Slezsku, *Archaeologia historica* 8, 41672.

ó 1986: Morava v 10. století ve sv tle archeologických nález , Památky archeologické 77, 18680.

- Die Zentren Grossmährens, in: Galu-ka, L. et al. (ed.), Velká Morava mezi Východem a Západem. Spisy Archeologického ústavu AV R Brno 17, 2976305.

Novák, V. ó Bravermanová, M. 2010: The Kel Hoard revised: Fragments of Islamic Silver Coins. Praha.

Polá ek, L. 1996: Zum Stand der Erforschung frühmittelalterlicher Burganlagen in Südwestmähren, in: . Sta a ó L. Polá ek (eds.), Frühmittelalterliche Machtzentren in Mitteleuropa, mehrjährige Grabungen und ihre Auswertung, Internationale Tagungen in Mikul ice III, Brno, 2836307.

- 2000: Terénní výzkum v Mikul icích. Mikul ice ó pr vodce, svazek 1, Brno.

Polanský, L. ó Sláma, J. ó T e-tík, D. (eds.) 2000: P emyslovský stát kolem roku 1000, Praha.

Princová ó Justová, J. 1995: Kníflecí prost edí na slavníkovské Libici ve sv tle archeologických objev , Archeologické rozhledy 47, 2526266.

Polá ek, L. 2007: Ninth-century Mikul ice: the šmarket of the Moravians? The archaeological evidence of trade in Great Moravia. In: J. Henning (ed.), Post-Roman Towns, Trade and Settlement in Europe and Byzantium. Vol 1. The Heirs of the Roman West Berlinó New York, 499-524.

Procházka, 1993: K vývoji a funk nímu rozvrstvení hrad 11. ó 12. stol. na Morav , Lokalne o ródki wladzy pa stwowej w XI-XII wieku w Europie rodkowo-Wschodnej, Wroc ów 1096141.

- 2000: Zrod st edov kého m sta na p íkladu Brna (K otázce odrazu společenské zm ny v archeologických pramenech), Medievalia archaeologica 2, 76158.

Procházka, R. ó Dolefel, J. 2001: Sou asný stav poznání po átk jihomoravských m st, P ehled výzkum 42/ 2000, 25674.

Richter, M. ó Vokolek, V. 1995: Slovanské hradi-t a po átky st edov kého m sta, Hradec Králové ó Praha .

Sláma, J. 1986: St ední echy v raném st edov ku.II. Hradi-t , p ísp vky k jejich d jinám a významu, Praehistorica XI, Praha.

- 1988: St ední echy v raném st edov ku III. Archeologie o po átcích p emyslovského státu, Praehistorica XIV, Praha.

Sta a, . 1985: Mährische Burgwälle im 9. Jahrhundert, in: Wolfram, H. ó Schwarcz, A. (eds.), Die Bayern und ihre Nachbarn 2, Wien, 1576200.

- 1996: Archäologische Erforschung mährischer Höhenburgwälle, in: Sta a, . ó Polá ek, L. (eds.), Frühmittelalterliche Machtzentren in Mitteleuropa, mehrjährige Grabungen und ihre Auswertung, Internationale Tagungen in Mikul ice III, Brno, 2676282.

- 1998: P erov ó eine Burg des Boleslav Chrobry in Mähren, in: Henning, J. ó Ruttkay, A. (eds.), Frühmittelalterlicher Burgenbau in Mittel- und Osteuropa, Bonn, 49670.

TMlle, M. 1966: Stará Kou im a projevy velkomoravské hmotné kultury v echách, Praha .

Tomas, J. 1999: Od ran st edov ké aglomerace k právnímu m stu a m stskému stavu, výbor studií, Litom ice 1999 (ed. J. Kláp-t a O. Kotyza).

TMefan, I. 2011: Great Moravia, Statehood and Archeology. The Early Medieval Polity System Collapse, in: Machá ek, J. ó Ungerman, TM(eds.), Praktische Funktion, gesellschaftliche Bedeutung und symbolischer Sinn der frühgeschichtlichen Zentralorte in Mitteleuropa, Studien zur Archäologie Europas, (Hrsg. Joachim Henning, Achim Leube und Felix Biermann). Bonn, 3336354.

TMefan, I. ó Varadzin, L. 2009: Po átky farní organizace ve výpov di archeologie v echách a na Morav in: J. Dobosz (ed.), Ko ciol w monarchiach Przemyslidów i Piastów. Pozna , 49-72.

Tomková, K. 1996: Levý Hradec im Lichte der Archäologie, in: Frühmittelalterliche Machtzentren in Mitteleuropa-mehrjährige Grabungen und ihre Auswertung, Internationale Tagungen in Mikul ice III, Brno, 1676172.

Válka, J. 1991: Vlastiv da moravská. Zem a lid. D jiny Moravy I, Brno.

fiemli ka, J. 1978: P emyslovská hradská centra a po átky m st v echách, eskoslovenský asopis historický 26, 5596586.

- 1996: Entstehung und Entfaltung der Marktorganisation in Böhmen und Mähren. In: Brachmann, H. J. ó Kláp-t , J. (eds.), Hausbau und Raumstruktur früher Städte in Ostmitteleuropa, Památky archeologické ó Supplementum 6, 17627.

1997: echy v dob knífecí, Praha.

Slovensko

Bednár, P. 2001: Sídliisková -truktúra Nitry v 9. storo í, in: Velká Morava mezi Východem a Západem. Spisy Archeologického ústavu AV R Brno 17, 29640.